

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

PRVOSTOPENJSKI UNIVERZITETNI DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM
LATINSKI JEZIK, KNJIŽEVNOST IN KULTURA FILOZOFSKE FAKULTETE
UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠTUDIJSKO LETO 2022/23

1. Podatki o študijskem programu

Prvostopenjski univerzitetni dvopredmetni študijski program *Latinski jezik, književnost in kultura* traja 3 leta in obsega 90 kreditnih točk po ECTS.

Študijski program *nima smeri*.

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka strokovni naslov:

diplomantka latinskega jezika, književnosti in kulture (UN) in ... oz.

diplomant latinskega jezika, književnosti in kulture (UN) in ...,

okrajšano: dipl. lat. jez. (UN) in ...,

pri čemer je polni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

S predlaganim programom si študent pridobi temeljno znanje na področju latinskega jezika, književnosti in kulture v obsegu, ki je primerljiv s programi latinščine, klasične filologije oz. antičnih študij na večini evropskih univerz. Pridobi si splošne kompetence humanističnega intelektualca ter specifične strokovne kompetence: obvladovanje latinskega jezika s sposobnostjo branja težavnejših besedil v izvirniku, razumevanje zgodovine latinščine in njenega vpliva na moderne jezike, poznavanje latinske književnosti in kulture, razumevanje vloge, ki jo ima antična in poznejša latinščina v evropski literaturi in kulturi od zgodnjega humanizma do sodobnosti. Diplomant pozna metode filološke analize besedil in je posamezna literarna in strokovna dela sposoben razumeti in razlagati v zgodovinskem kontekstu. Sposoben je uporabljati primarno in sekundarno literaturo in strokovne priročnike. Ima temeljno znanje za samostojno delo na področju raziskovanja, literarnega prevajanja, v publicistiki, založništvu, arhivistiki in na drugih področjih, ki zahtevajo temeljito in natančno delo z besedilom, sodeluje pa lahko tudi pri delu na sorodnih področjih, kjer je znanje latinščine in stare grščine nepogrešljivo: arheologija in muzeologija, zgodovina, umetnostna zgodovina, jezikoslovje in literarne vede.

Z nadaljevanjem dvopredmetnega ali enopredmetnega študija na drugi stopnji se lahko usmeri v raziskovanje, prevajanje, publicistiko, založništvo, turizem itd.

Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom:

Diplomanti in diplomantke prvostopenjskih dvopredmetnih študijskih programov:

- razmišljajo logično, abstraktno, analitično in sintetično;
- so usposobljeni za sodelovanje pri reševanju strokovnih vprašanj;

- seznanjeni so s temeljnimi raziskovalnimi metodami, ki jih tvorno prenašajo z enega področja na drugega;
- pridobljena znanja in usposobljenosti povezujejo med obema strokama in z različnimi drugimi področji;
- svoja znanja prenašajo na druga problemska področja (sposobnost transferja) ter jih rešujejo intradisciplinarno;
- zaradi poznavanja dveh strokovnih področij so bolj fleksibilni pri opredeljevanju in reševanju konkretnih vprašanj;
- bolj celovito pristopajo k evidentiranju problemov in njihovem reševanju;
- usposobljeni so uporabljati dva različna strokovna diskurza, ki jim omogočata jasnejšo argumentacijo;
- imajo večjo sposobnost komuniciranja, ki izhaja iz razumevanje dveh pogledov in omogoča uspešno vključevanje v timsko delo;
- informacije dvojno kontekstualizirajo;
- lažje in bolj kompetentno se odzivajo na nove izzive in se jim prilagajajo in/ali jih modificirajo;
- zavezani so profesionalni etiki ter so sposobni razvijati refleksijo o njej tudi v širšem družbenem kontekstu;
- zbirajo bibliografske in druge podatke iz baz in drugih virov;
- uporabljajo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi in predstavitvi informacij;
- sodelujejo pri ocenjevanju in zagotavljanju kakovosti lastnega dela;
- oblikujejo in sooblikujejo učinkovite medčloveške odnose;
- imajo zavest o potrebi stalnega izpopolnjevanja že pridobljenega znanja in pripravljenost za tako nadgradnjo.

Diplomantke in diplomanti prvostopenjskega dvopredmetnega programa *Latinski jezik, književnost in kultura*:

- so sposobni analitičnega branja;
- kritično vrednotijo in argumentirajo stališča;
- se pravilno in jasno pisno in ustno izražajo;
- so sposobni argumentiranega nastopanja v strokovni javnosti.

Predmetno-specifične kompetence, ki se pridobijo s programom:

Diplomantke in diplomanti programa *Latinski jezik, književnost in kultura*:

- so sposobni branja latinskih leposlovnih, strokovnih in dokumentarnih besedil in pisnega izražanja v latinščini;
- celovito poznajo strukturo latinskega jezika, njegov razvoj in vpliv na moderne jezike;
- celovito poznajo rimsko in kasnejšo latinsko književnost;
- celovito poznajo rimsko zgodovino, kulturo in civilizacijo;
- pregledno poznajo latinsko kulturo srednjega veka in humanizma;
- s pomočjo slovarja berejo lažja starogrška besedila in pregledno poznajo grško književnost;
- kritično uporabljajo primarne vire, tekstnokritični aparat, komentarje, sekundarno literaturo in strokovne priročnike;
- reflektirano uporabljajo tradicionalne in sodobne metode analize besedil;
- samostojno interpretirajo latinska besedila;
- kritično razumejo sprejem antične kulture v različnih obdobjih novega veka ter njeno prisotnost v sodobnem svetu;
- samostojno strokovno delujejo na področjih, povezanih z raziskovanjem rimske in poznejše latinske kulture;

- samostojno pišejo strokovne prispevke;
- posredujejo in popularizirajo latinski jezik, književnost in kulturo;
- se samostojno strokovno izpopolnjujejo na področju klasičnih jezikov, književnosti in kulture.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V univerzitetni dvopredmetni študijski program *Latinski jezik, književnost in kultura* se lahko vpiše:

- a) kdor je opravil splošno maturo,
- b) kdor je opravil poklicno maturo v kateremkoli srednješolskem programu in izpit iz enega od predmetov splošne mature; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi,
- c) kdor je pred 1. 6. 1995 končal katerikoli štiriletni srednješolski program.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo

Kandidati iz točke a) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri maturi	30 % točk
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku	20 % točk
- uspeh grščine in latinščine pri splošni maturi	25 % točk
- uspeh iz enega od predmetov pri splošni maturi: zgodovina, filozofija ali drugi tuji jezik	25 % točk

kandidati iz točke b) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri poklicni maturi	40 % točk
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku	20 % točk
- uspeh pri predmetu splošne mature	40 % točk

kandidati iz točke c) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri zaključnem izpitu	60 % točk
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku	40 % točk

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Določbe o uporabi oz. konkretizaciji meril za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program.

Kandidatom in kandidatkam se lahko priznavajo tudi znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim z dvopredmetnim študijskim programom.

Postopek priznavanja neformalno pridobljenega znanja in spretnosti je v celoti usklajen s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejetem na Senatu Univerze v Ljubljani.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolijo, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazujejo izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolio, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,
- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. Pogoji za napredovanje po programu

a) Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje iz prvega v drugi letnik dvopredmetnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje *Latinski jezik, književnost in kultura* mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 od 60 KT.

Za napredovanje iz drugega v tretji letnik dvopredmetnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje *Latinski jezik, književnost in kultura* mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 2. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za drugi letnik, v obsegu 54 od 60 KT, kar skupaj s celotnimi obveznostmi 1. letnika (60 KT) pomeni zbranih 114 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

b) Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik).

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje dvopredmetnega študija mora študent oz. študentka opraviti vse obveznosti, ki jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 90 KT. Celotni študij pa se zaključi šele potem, ko je študent na obeh izbranih disciplinah opravil vse obveznosti, kot jih določata študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 180 KT.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej prve stopnje.

Do prenehanja izvajanja študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, so prehodi mogoči tudi iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov v študijske programe prve stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent oz. študentka vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. V vsakem primeru mora kandidat oz. kandidatka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik študijskega programa, v katerega prehaja.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik novega študijskega programa, čeprav se študentu oz. študentki priznajo posamezne obveznosti, ki jih je opravil oz. opravila v prvem študijskem programu. V tem primeru mora kandidat oz. kandidatka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik v skladu z zakonom in študijskim programom.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent oz. študentka opravil oz. opravila v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent oz. študentka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

O vlogah študentov za prehod med študijskimi programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja so skladni s [Statutom UL](#) in navedeni v učnih načrtih.

Oblike preverjanja znanja so: pisni in ustni izpiti, testi, kolokviji, referati, eseji, proseminarske in seminarske naloge, projektne naloge, portfolijo in drugo.

Ocenjevalna lestvica obsega ocene 5 (negativno) ter od 6 do 10 (pozitivno):

- 10 - izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
- 9 - zelo dobro znanje z manjšimi napakami
- 8 - dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
- 7 - dobro znanje z več pomanjkljivostmi
- 6 - znanje ustreza le minimalnim kriterijem
- 5 - znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

1. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Rimska zgodovina*	Doc. dr. Milan Lovenjak	60					90	150	5	zimski
2.	Rimska književnost in civilizacija	Doc. dr. David Movrin			60			60	120	4	celoletni
3.	Latinščina, intenzivni tečaj	Doc. dr. Matej Hriberšek			150			150	300	10	celoletni
4.	Uvod v latinsko filologijo	Doc. dr. David Movrin	30					60	90	3	celoletni
5.	Grščina I	Doc. dr. Matej Hriberšek			60			90	150	5	celoletni
6.	Književnost antične Grčije**	Red. prof. dr. Marko Marinčič	30					60	90	3	letni
SKUPAJ			120		270			510	900	30	

* Pri kombinaciji s programom Zgodovina, kjer predmet Rimska zgodovina kot obvezni predmet nastopa v obeh dvopredmetnih programih, se manjkajoče študijske obveznosti v obsegu 5 KT dopolnijo s predmeti interdisciplinarnega modula programa *Antični in humanistični študiji*.

** Pri kombinaciji programov *Latinski jezik, književnost in kultura* in *Grški jezik, književnost in kultura*, kjer predmet Književnost antične Grčije kot obvezni nastopa v obeh dvopredmetnih programih, se manjkajoče obveznosti v obsegu 3 KT dopolnijo s predmeti izbirnega sklopa Antična kultura in civilizacija (gl. spodaj).

2. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Izbrana poglavja iz latinske književnosti DD 1	Red. prof. dr. Marko Marinčič	60	30				180	270	9	celoletni
2.	Latinska skladnja I	Doc. dr. Matej Hriberšek			120			90	210	7	celoletni
3.	Zgodovina latinskega jezika 1	Red. prof. dr. Jerneja Kavčič	60	30				30	120	4	celoletni

4.	Grščina II	Doc. dr. Matej Hriberšek			60			60	120	4	celoletni
5.	Latinska metrika	Red. prof. dr. Marko Marinčič	30					60	90	3	zimski
6.	Izbirni predmet 1 (sklop Antična kultura in civilizacija)*	Različni (gl. spodaj)	30					60	90	3	letni
SKUPAJ			180	60	180			480	900	30	

3. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Izbrana poglavja iz latinske književnosti DD 2	Red. prof. dr. Marko Marinčič	60	60				150	270	9	celoletni
4.	Izbirni predmet 2 (Splošni izbirni predmet)**	Različni (gl. spodaj)	60					120	180	6	zimski / letni / celoletni
5.	Zgodovina latinskega jezika 2	Red. prof. dr. Jerneja Kavčič	60					120	180	6	celoletni
7.	Uvod v latinski srednji vek in humanizem	Doc. dr. Sonja Weiss	30	30				120	180	6	celoletni
8.	Izbirni predmet 1 (sklop Antična kultura in civilizacija)*	Različni (gl. spodaj)	30					60	90	3	letni
SKUPAJ			240	90				570	900	30	

**IZBIRNI PREDMET 1: sklop Antična kultura in civilizacija

V izbirni sklop *Antična kultura in civilizacija* so vključeni izbirni strokovni predmeti; predmeti so semestrski in se lahko izvajajo na 2 leti, vendar vselej v poletnem semestru. Če isti predmet kot obvezni predmet nastopa v študentovem drugem dvopredmetnem programu, se manjkajoče študijske obveznosti dopolnijo s predmeti interdisciplinarnega modula programa Antični in humanistični študiji. Pri kombinaciji Latinski jezik, književnost in kultura in Grški

jezik, književnost in kultura to velja tudi v primeru, če v izbirnem sklopu Antična kultura in civilizacija ni mogoče pridobiti zadostnega števila kreditnih točk.

Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECT S
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Antična retorika	doc. dr. Matej Hriberšek	30					60	90	3
2.	Antična mitologija in religija	red. prof. dr. Marko Marinčič	30					60	90	3
3.	Literarno življenje in uprizoritvene umetnosti v antiki	red. prof. dr. Marko Marinčič	30					60	90	3
4.	Antična antropologija in filozofija kulture	doc. dr. Branko Senegačnik	30					60	90	3
5.	Antična tragedija	doc. dr. Branko Senegačnik	30					60	90	3
6.	Interpretacija antičnih filozofskih besedil	doc. dr. Sonja Weiss	30					60	90	3
7.	Antična komedija	doc. dr. Branko Senegačnik	30					60	90	3

**IZBIRNI PREDMET 2: Splošni izbirni predmeti

Študenti FF, ki so vpisani ali se vpisujejo na programe, pri katerih je predvidena izbira zunanjih izbirnih predmetov, lahko le-te izbirajo iz ponudbe predmetov prvostopenjskih študijskih programov Filozofske fakultete (če niso del njihovega obveznega predmetnika oz. če jih še niso izbrali) ali drugih fakultet ljubljanske ali drugih univerz, domačih ali tujih. Več informacij in seznam predmetov najdete na [tej](#) povezavi.

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Študenti FF, ki so vpisani ali se vpisujejo na programe, pri katerih je predvidena izbira zunanjih izbirnih predmetov, lahko le-te izbirajo iz ponudbe predmetov prvostopenjskih študijskih programov Filozofske fakultete (če niso del njihovega obveznega predmetnika oz. če jih še niso izbrali) ali drugih fakultet ljubljanske ali drugih univerz, domačih ali tujih. Več informacij in sezname predmetov najdete na [tej](#) povezavi.

Informacije glede možnosti študentskih izmenjav najdete na strani [Mednarodne pisarne](#).

Seznam Erasmus+ oddelčnih pogodb najdete na [tej](#) povezavi.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

OBVEZNI PREDMETI

Književnost antične Grčije (3 ECTS)

Predmet obravnava naslednje teme:

- homerska epika
- arhaična grška lirika
- logografi in začetki zgodovinopisja
- atiška tragedija, satirska igra in komedija
- sofistika in začetki retorike
- zgodovinopisje, filozofija in govorništvo v 4. stoletju
- helenizem in cesarska doba
- podoba stare Grčije v novem veku.

Rimska književnost in civilizacija (4 (2+2) ECTS)

Predmet je zasnovan pregledno, deloma kot pregled kulturne in literarne zgodovine, deloma po tematskih sklopih. Literarna obdobja, zvrsti, avtorji in dela so vselej predstavljeni z odlomki v slovenskem prevodu. Odlomki ilustrirajo tudi zgodovinski in kulturni kontekst: pomembni politični dogodki, miselne smeri, smeri v likovni umetnosti, okoliščine posredovanja in sprejemanja besednih umetnin.

1. semester:

- geografska orientacija po antični Italiji in rimskem imperiju;
- razvoj političnih ustanov;
- vojaška organizacija;
- gospodarstvo v rimskem imperiju;
- religija;
- literarna kultura in gledališče;
- ustanove vsakdanjega življenja (rojstvo, poroka, smrt in pogrebni običaji itd.); bivalna kultura (ureditev mest, javne zgradbe, bivališča, ceste, življenje na podeželju) in drugi vidiki vsakdanjega življenja.

2. Pregled rimske književnosti ob odlomkih v prevodu; posamezni citati in terminologija tudi v latinščini.

- srednja republika

- pozna republika
- avgustejsko obdobje
- cesarska doba

Ob odlomkih, na katere se študenti doma vnaprej pripravijo, poteka tudi diskusija o posameznih problemskih temah: dojemanje prostora in časa, kult bogov, položaj posameznika v družbi, odnos med spoloma in v družini, položaj žensk in otrok, odnos do vojne, odnos do drugih ljudstev itd.

Rimska zgodovina (5 ECTS)

Stara Italija in začetki Rima, zgodnja, srednja in pozna republika, zgodnja in visoka cesarska doba, rimska družba v cesarski dobi (struktura rimske družbe, posebej odnos države do Judov in kristjanov kot posebnih religiozних skupin). Težišče predmeta je na obdobju rimskega cesarstva od Avgusta do nastopa Dioklecijana. V obliki zgodovinskega pregleda zasnovana predavanja se navezujejo med tematsko sorodnimi vedami zlasti na arheologijo (predvsem provincialno) in zgodovino rimske književnosti, dosti stičnih točk pa je tudi z rimskim pravom, zgodovino religij, posebej zgodnjo cerkveno zgodovino, socialno zgodovino in historično antropologijo.

Izbrana poglavja iz latinske književnosti DD (18 (3+6+3+6) ECTS)

Predmet se izvaja ciklično za dva letnika (2. in 3.) skozi dva semestra. Sestavljen je iz samostojne študijske obveznosti in predavanja o izbrani temi. Semestrski blok predavanja je v prvem delu zasnovan pregledno, v drugem pa eksemplarično: ob izbrani temi z analizo izvirnih besedil uvaja v metodo filološkega dela.

Vsebina samostojne študijske obveznosti (po semestrih):

- književnost zgodnje in srednje republike;
- književnost pozne republike;
- književnost avgustejske dobe;
- književnost cesarskega obdobja.

Seminar je posvečen branju in interpretaciji izbranega besedila iz kateregakoli obdobja latinske književnosti. Uvaja v metode filološke interpretacije in samostojno reševanje interpretacijskih problemov.

Latinščina, intenzivni tečaj (10 (5+5) ECTS)

Predmet je zasnovan kot začetni intenzivni tečaj latinskega jezika in ne predpostavlja predznanja. Obravnavana snov sega od pravil latinske pisave in izgovarjave do postopne osvojitve osnovnega oblikoslovja, najpogosteje rabljenih skladenjskih struktur in osnovnega besedišča.

Znanje se od začetnih ur dalje utrjuje in preverja ob branju, jezikovni analizi in prevajanju krajših stavkov in odlomkov originalnih latinskih besedil, po potrebi prirejenih in komentiranih, ki časovno segajo od začetkov do srednjeveške in humanistične latinščine.

V 2. semestru predmet pregledno obravnava bistvene oblikoslovne in skladenjske značilnosti klasične latinščine.

Posebna pozornost je namenjena obravnavi temeljnih razlik med latinsko in slovensko jezikovno ureditvijo in posledicam, ki jih imajo te razlike na prevajanje iz latinščine v slovenščino.

Uvod v latinsko filologijo (3 (2+1) ECTS)

Predmet obravnava naslednje teme:

- pojem klasična filologija
- pojem latinistika
- pojem antika in njen časovni prerez
- znanstvena in strokovna terminologija za področje latinistike
- sorodne in pomožne vede, njihovi najaktualnejši dosežki
- tradicionalni pristopi k obravnavi latinskih besedil
- tekstnokritične izdaje latinskih besedil, njihov pomen in uporaba; citiranje literature
- zgodovina klasične filologije kot vede od antike do danes
- najpomembnejši priročniki za področje latinistike (in grecistike)
- priprava seminarских nalog
- elektronski in spletni viri za področje klasične filologije
- razvoj pisave
- zgodovina klasične filologije na Slovenskem

Grščina I (5 (3+2) ECTS)

Začetni tečaj stare grščine.

Osnove stare grščine (pisava, izgovorjava): osnove oblikoslovja; temeljno besedišče starogrškega jezika; enostavnejše in pogostejše skladenjske strukture; stavčna analiza enostavnejših besedil; prevajanje krajših in prirejenih besedil.

Latinska skladnja I (7 (4+3) ECTS)

Nadaljevalni intenzivni tečaj latinščine.

1. semester

- utrditev in poglobitev oblikoslovja latinščine; poglobitev in razširitev besedišča;
- skladnja latinskih sklonov;
- zahtevnejše skladenjske strukture: gerundij in gerundivni sklad; raba naklonov v odvisnih stavkih; odvisniki prve in druge stopnje; relativna zveza, relativni sklop; odvisni govor;
- stavčna analiza zahtevnejših besedil.
- besedotvorje: izpeljava in sestava besed (samostalnikov, pridevnikov in glagolov).

2. semester

- tvorjenje daljših sestavljenih povedi in prevajanje krajših besedil v latinščino ob uporabi zahtevnejših tujejezičnih slovarjev.

Zgodovina latinskega jezika (10 (2+2+3+3) ECTS)

Predavanja se izvajajo v dveletnem ciklu za dva letnika (2. in 3.) skupaj in so zasnovana kot pregled zgodovinskega ustroja latinskega jezika, urejen po ravninah:

1) Zgodovina jezika:

- Latinščina in indoevropski jeziki
- Razdelitev latinščine po časovnih razdobjih
- Latinska pisava
- Latinščina in romanski jeziki

2) Glasoslovje:

- Indo-evropski glasovni sestav
- Spremembe podedovanih glasov v latinščini
- Samoglasniška dolžina
- Naglas in z njim povezane spremembe
- Soglasniške spremembe (posamezni glasovi, skupine)

3) Oblikoslovje:

- Oblikotvorne prvine v indo-evropskih jezikih
- Imensko oblikoslovje
- Zaimki
- Glagol

4) Skladnja: izbrane teme, katerih cilj je spoznavanje ustroja skladenjske ravnine latinskega jezika z vidika različnih teoretskih pristopov; primeri obravnavanih tem:

- Skladnja latinskega samostalnika
- Skladnja latinskih neosebniških glagolskih oblik

Predmet v 2. letniku vključuje seminarsko branje besedil v izvirniku.

Latinska metrika (3 ECTS)

Predmet obravnava naslednje teme:

- delitev metrike
- ritem in metrum
- naglas in naglasna pravila; vrste naglasa (melodični, akcentuacijski)
- kvalitativni in kvantitativni verzni sistem
- osnovna literatura
- glasovne in glasoslovne posebnosti metrike; razlike v primerjavi s prozo
- posebnosti metričnega branja
- metrične enote in njihova delitev
- metrične oblike in njihova delitev
- verz in verzni sistemi
- zgodovinski oris razvoja in sprememb metrike in posameznih metrumov od prvih pojavnih oblik do konca antike
- razpoznavanje posameznih metričnih oblik in njihovo branje
- analiziranje težjih metričnih oblik in sistemov

Grščina II (4 (2+2) ECTS)

Nadaljevalni tečaj stare grščine.

1. semester

- utrditev in poglobitev oblikoslovja stare grščine;
- poglobitev in razširitev besedišča;
- osnove grške sintakse.

2. semester

- zahtevnejše skladenjske strukture;
- odvisniki;
- stavčna analiza zahtevnejših besedil;
- paralele skladenjskih struktur v latinščini in v živih evropskih jezikih;
- branje in prevajanje krajših prirejenih besedil.

Uvod v latinski srednji vek in humanizem (6 (3+3) ECTS)

- pregled več kot tisočletje dolgega obdobja srednjeveške in humanistične latinitete, dopolnjen s seminarskim branjem izbranih odlomkov (v osnovi kronološki, znotraj tega urejen po literarnozvrstnih in kulturnozgodovinskih kriterijih)
- vaja v uporabi najpomembnejših slovarjev in priročnikov
- samostojno branje, prevajanje ter interpretacija virov
- seminarsko interpretativno branje latinskih literarnih in strokovnih besedil v izvorniku

Vsebinski sklopi (navedeni avtorji in teksti so ilustrativni):

- 1) pozna latinščina od 350 do 750 (Vulgata, Egerija, Sulpicij Sever, Avzonij, Pavlin iz Nole, Prudencij, Proba, Jordanes, Boetij, Avit, Gregor iz Toursa, Venancij Fortunat, Izidor Seviljski, Beda Častitljivi)
- 2) srednjeveška latinščina od 750 do 1100 (Pavel Diakon, Alkuin, Teodulf, Einhard, Hraban Maver, Valafriid Strabon, Eriugena, Sedulij Skot, Notker Balbulus, Liutprand, Widukind, Hrovvita, Carmina Cantabrigensia)
- 3) srednjeveška latinščina od 1100 do 1350 (Anzelm, Abelard, Heloisa, Adam Svetoviktorski, Bernard Morlaški, Bernard iz Clairvauxa, Carmina Burana, Hildegarda Bingenska, Walter iz Chatillona, Tomaž Akvinski, Bonaventura, Roger Bacon)
- 4) humanistična latinščina (Petrarka, Marsilio Ficino, Lorenzo Valla, Pico della Mirandola, Enea Silvio Piccolomini, Thomas More, Erazem Rotterdamski, Epistulae obscurorum virorum)
- 5) Srednjeveška in humanistična latiniteta na Slovenskem in srednjeveški avtorji, ki govorijo o slovenskem ozemlju (Paolo Santonino, Tomaž Hren idr.)

IZBIRNI SKLOP ANTIČNA KULTURA IN CIVILIZACIJA

Antična retorika (3 ECTS)

Predmet obravnava naslednje teme:

- primerjalna retorika
- retorika v antiki in srednjem veku, njen zgodovinski razvoj in sistematika
- pedagoški diskurz

Antična mitologija in religija (3 ECTS)

Predmet ima dva sklopa:

1) predstavitev grške in rimske mitologije in religije ob primerjavi z drugimi kulturami antičnega Sredozemlja (Prednji Vzhod, Egipt):

- miti o bogovih in herojih;
- svetišča, obredi, svečeniki, ustanove, ikonografija;
- srečanje med poganstvom in krščanstvom (versko-kulturni konflikt, kulturna sinteza);

2) uvod v antične in novoveške teorije in interpretacijske pristope (antična filozofija od predsokratikov do neoplatonizma; novi vek od razsvetljenstva do v 20. stoletja: Fontenelle, Vico, Hume, Heyne, Herder, Schelling, Frazer in ritualisti, W. Otto, Proppova naratologija, psihoanalitični pristopi, Lévi-Straussov strukturalizem, francoska historična antropologija).

Literarno življenje in uprizoritvene umetnosti v antiki (3 ECTS)

Predmet ima dva vzporedna sklopa:

1) zgodovinski prikaz

- ustne epske tradicije v predliterarnem obdobju grške zgodovine;
- razvoja pismenosti, knjige in branja v antiki, tehnik zapisovanja in posredovanja besedil, javnega in zasebnega branja, knjižnic in javnih recitacij;
- razvoja uprizoritvenih umetnosti, zlasti v Atenah 5. stoletja pr. Kr., v obdobju helenizma (nova komedija), v republikanskem Rimu (komedija, mimos, fabula Atellana in sorodne zvrsti v poznejši Italiji -- commedia dell'arte) in v obdobju rimskega cesarstva (literarno-glasbene prireditve, gledališče, gladiatorske in cirkuške igre);

2) problemski sklop, ki z besedili ključnih antičnih avtorjev (Platon, Aristotel, zgodnji krščanski pisci, zlasti Tertulijan: *O spektaklih*) ilustrira sociološke, filozofske in psihološke vidike branja ter recepcije gledališča in spektakla.

Antična antropologija in filozofija kulture (3 ECTS)

Predmet povezuje pregled antične antropologije in filozofije kulture s prikazom sodobnih antropoloških teorij antične družbe, kulture in človeka in se pri tem opira na konkretne primere ključnih antičnih besedil in njihovih sodobnih interpretacij (Homer, atiška tragedija, avgustejska poezija, antični roman):

- I. Homer, Heziod (*Teogonija*) Platon (*Protagora*, *Država*), Aristotel, Ajshil, Evripid, Herodot, Lukrecij, Ciceron, Vergilij, Ovidij, Avguštin;
- II. Strukturalizem, poststrukturalizem, sodobne teorije mita, feministična antropologija.

Antična tragedija (3 ECTS)

Predmet obravnava naslednje teme:

- pojem tragedije in tragičnega
- religiozni izvor antične tragedije, njena družbena in religiozna funkcija in angažiranost
- vloga in pomen dramatike, še zlasti tragedije, v družbenem in političnem življenju
- največji grški tragiki Ajshil, Sofokles in Evripid ter njihovi sodobniki, nasledniki in posnemovalci
- tragedija v obdobju helenizma
- predstavniki helenistične tragedije
- vpliv grške tragedije na rimsko
- rimska tragedija in njeni predstavniki
- uprizarjanje tragedij: ozadje nastanka, priprava, razčlenitev, posamezne vloge, uprizarjalne tehnike
- gledališča
- antična tragedija v pozni antiki in v srednjem veku
- vpliv antične tragedije na sodobno dramatiko: odmevi v sodobni dramatiki, motivika
- prevajanje antične dramatike (s poudarkom na tragediji)
- antična tragedija v slovenski literaturi

Interpretacija antičnih filozofskih besedil (3 ECTS)

Seznanitev s ključnimi smermi in avtorji grško-rimske filozofije.

Branje in prevajanje:

- branje izbranih odlomkov filozofskih besedil
- prevajanje kratkih odlomkov in težavnih mest v slovenščino

Analiza:

- vsebinska in idejna interpretacija izbranega odlomka.
- jezikovno-terminološka analiza izbranega odlomka.

Antična komedija (3 ECTS)

- pojmi smeha, komičnega in komedije;
- ljudski običaji in religiozni izvori antične komedije, njene družbene in religiozne funkcije;
- vloga in pomen dramatike, še zlasti komedije tragedije, v družbenem in političnem življenju;
- manjši žanri grškega komičnega gledališča: mim, mimijamb, fliaška burka, sicilska komedija, satirska igra;
- stara atiška komedija: obdobja in glavni predstavniki, ohranjena dela;
- stara komedija, Aristofan;
- srednja komedija;
- nova atiška komedija: komedija v obdobju helenizma;
- razmerje med grško in rimsko komedijo;
- rimska komedija in njeni glavni predstavniki;

- Plavtov opus;
- Terencijev opus;
- uprizarjanje komedij: ozadje nastanka, priprava, razčlenitev, posamezne vloge, uprizarjalne tehnike;
- gledališča;
- odmevi antične komedije na sodobno dramatiko;
- prevajanje antične komedije.